

Vlaams
Parlement

vergadering **C46**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 28 oktober 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Leo Pieters aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over rally- en motorcrosscircuit – 96 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het gebruik van oude autobanden in de landbouwsector – 115 (2020-2021)	6
VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de evolutie in het GRUP 'afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge', deelgebied Blankenbergse Steenweg – 225 (2020-2021)	7
VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over innovatie inzake het beperken van lekken in de waterleiding – 280 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de strijd tegen waterlekken en het gebruik van innovatieve technieken – 350 (2020-2021)	11
VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyssens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de bescherming van kleinvee tegen aanvallen door wolven – 319 (2020-2021)	17

VRAAG OM UITLEG van Leo Pieters aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over rally- en motorcrosscircuits – 96 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, 'Licht definitief op groen voor Glosso Circuit te Arendonk', luidde de krantentitel niet zo lang geleden. Eindelijk was er eens positief nieuws in verband met de auto- en motorcrosssport. Het mag wel eens, aangezien die sport, waarin wij toch aardig wat kleppers op wereldniveau gehad hebben, sinds vele jaren ter discussie staat.

Je hebt bestaande circuits, zoals AMC Genk Horensbergdam, Lommel MX Track en uiteraard ook Duivelsberg. In de jaren 50 konden wedstrijden gewoon georganiseerd worden. In de jaren 70 werden beperkende maatregelen ingevoerd en werden de meeste circuits permanent gemaakt, om bijvoorbeeld het wildcrossen tegen te gaan. In mijn thuisstad Maaseik werd er destijds ook heel frequent gecrost in de bossen. Maar door hoe langer hoe meer circuits te verbieden, zal er weer meer door de velden en bossen gecrost worden.

Minister, in hoeverre kunt u toelichting geven bij de situatie van het circuit Duivelsberg te Opgrimbie in Maasmechelen? U hebt in het begin van het jaar het initiatief genomen om daar aanwezig te zijn bij de eerste cross sinds lang. Welke initiatieven worden, samen met de minister van Sport, genomen om crossterreinen te legaliseren en te ondersteunen en om nieuwe locaties in overweging te nemen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Pieters, de deputatie van de provincie Limburg is de bevoegde overheid voor het nemen van beslissingen voor de rallycross. Voordat Duivelsberg een nieuwe aanvraag kan indienen, moet er een milieueffectenrapport (MER) worden opgesteld, inclusief een passende beoordeling. Een recente aanvraag van de exploitant is gestrand wegens het afkeuren van het milieueffectenrapport. Naar aanleiding daarvan is er contact geweest tussen de exploitant en de verschillende adviesverlenende instanties, om op zoek te gaan naar oplossingen. Er is ook een overleg geweest met onze mensen op het kabinet, de administratie en de exploitant zelf. De opmaak van een MER is nu de eerste stap.

Zoals u weet, is het circuit gelegen in een habitatrichtlijngebied, waar een aantal Europese natuurdoelen liggen. Om die reden is het belangrijk dat bij de uitwerking van het MER goed onderzocht wordt op welke manier de crossactiviteit daarmee verzoenbaar kan zijn. Die passende beoordeling is cruciaal om tot een milieueffectenrapport te komen dat beantwoordt aan de decretale vereisten en voldoende informatie bevat om de effecten van de exploitatie in te schatten. De uitwerking van het MER is momenteel in uitvoering. Ik heb begrepen dat daarnaast ook een toelating tot afwijking op de milieuvorwaarden nodig is in functie van de inplanting. Over een dergelijke afwijkingsvraag neem ik als bevoegde minister de beslissing.

Dat brengt mij tot de laatste fase van de vergunningsprocedure. Na het afronden van het MER, inclusief de passende beoordeling, en als men een afwijking van de inplantingsregel heeft verkregen, kan men de eigenlijke aanvraag indienen bij de deputatie van de provincie Limburg. Na het doorlopen van een openbaar onderzoek en een adviesronde zal het dan aan de deputatie zijn om daar een beslissing in te nemen. Tot zover de procedure en de stappen die allemaal moeten worden gevolgd.

De omgeving van Duivelsberg en het circuit maakt deel uit van het Nationaal Park Hoge Kempen. In het masterplan van het Nationaal Park wordt een uitdoofscenario van Duivelsberg voorzien. Uitdoven van Duivelsberg is wat mij betreft pas aan de orde als er ook een alternatieve locatie wordt gevonden. Er moet een oplossing zijn. We moeten dus op zoek naar een alternatieve locatie voor de activiteiten. Ik zal bij de club aandringen om zelf ook actief voorstellen voor alternatieve locaties te zoeken en bij de provincie om de in het verleden afgewezen locatievoorstellen opnieuw te bekijken of mogelijk andere opties voor te stellen. In het verleden is ook altijd gezegd dat er een alternatief moet zijn. Men heeft daar te weinig werk van gemaakt. Die piste moet ook worden bekeken.

De afgelopen jaren zijn er inspanningen geleverd, onder meer door mijn voorganger Philippe Muyters en ook door provincies, om in de provincie Limburg maar ook veel ruimer in Vlaanderen op zoek te gaan naar alternatieve terreinen voor de rallycross en bij uitbreiding voor permanente crossterreinen. Tot op heden werd binnen de provincie Limburg geen geschikte nieuwe locatie gevonden. Conflict met Sevesobedrijven en een gebrek aan lokaal draagvlak zijn de belangrijkste redenen.

De conclusie van de ruimere zoektocht binnen Vlaanderen, van de conceptnota 'Zoektocht naar motorcrossterreinen', was dat het nagenoeg onmogelijk is geworden om nieuwe terreinen te realiseren en dat er voortaan ingezet zal worden op een vraaggerichte benadering waarbij de voorstellen die worden gepresenteerd, zullen worden beoordeeld op hun merites. Ik heb niet de bedoeling opnieuw een ruime zoektocht in Vlaanderen op te starten, ik denk dat dat weinig zin heeft.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Dank u wel, minister. U had het over draagvlak. Wij hadden tot voor enkele jaren ook een crossterrein in Maaseik en daar was het draagvlak zeer breed in de gemeente Neeroeteren. Maar helaas, als men met een gemeentebestuur zit dat daartegen gekant is, dan wordt het niets.

U hebt het over een alternatief circuit. Waar legt men zo een circuit? Dat is meestal aan de rand van een natuurgebied of aan de rand van een woongebied. Dat het tussen een woongebied en een natuurgebied ligt, zoals in Opgrimbie, is logisch. In Vlaanderen zal het altijd op zo een plaats liggen. Als u het hebt over een alternatief circuit, is dat zoals bij een Vlaams Belangmandataris. Van op het ogenblik dat er een Vlaams Belangmandataris in een commissie of iets dergelijks terechtkomt, dan verandert men de spelregels. De aantallen worden dan verminderd en dan kan een Vlaams Belangmandataris daar niet in geraken. Zo is het ook met de alternatieve circuits. Men sluit het ene, men verplicht dan wel om een alternatief te zoeken, maar men geeft nooit de goedkeuring aan dat alternatief. Op dat moment is de crosssport dood, ze wordt gewoon gewurgd. Ik denk dat er toch een oplossing moet zijn door te zeggen dat er geen sluiting komt voor er een alternatief is. Ik weet niet of dat voor u een mogelijke piste is.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, ik zou willen uitzoomen, ik zou willen loskomen van de specifieke dossiers. Voor alle duidelijkheid: we hebben al een discussie gehad over Duivelsberg en we gaan die nu niet overdoen. Maar ik zou u wel willen wijzen op een hiaat of een probleem in de wetgeving ter zake. U zult ze allicht meer krijgen dan ik, maar ik krijg soms klachten van mensen die rond circuits wonen. Ze klagen over het geluid. Ik ben het eens gaan nakijken, en wat blijkt? Vroeger waren er in de wetgeving sectorale voorwaarden rond omgevingsgeluid. Met de nieuwe VLAREM-trein (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning) zijn er blijkbaar andere bepalingen goedgekeurd. Dat is het decreet, dat is wat het is. Maar blijkbaar is het zo dat in bijna elk artikel van het decreet

vermeld staat “tenzij anders vermeld in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting”.

Dat lijkt misschien wat technisch, maar het komt erop neer dat bijna alle inrichtingen voor circuits dat soort uitzonderingen vragen en die ook bijna altijd krijgen. Tijdens het openbaar onderzoek werd dat door de buurtbewoners, de mensen die daar mogelijk last van zouden kunnen hebben, genegeerd. Zodra de exploitatie in uitvoering is, dus als er geracet wordt, hebben sommige mensen last van omgevingsgeluid en dan blijkt dat ze daar juridisch ook heel weinig aan kunnen doen omdat dat nu eenmaal in de vergunning staat. Met andere woorden, de wetgeving is heel strikt maar in de vergunningen worden altijd afwijkingen toegestaan. Dat leidt soms tot een heel vervelende situatie.

Minister, wilt u VLAREM op dat aspect bekijken om ervoor te zorgen dat we een beter evenwicht kunnen vinden tussen enerzijds de mensen die willen crossen, en waar ik alle respect voor heb, en anderzijds de mensen die in de omgeving wonen en die daar af en toe last van hebben? U weet ook wel dat de druk op dergelijke crossterreinen heel groot is, er zijn er steeds minder, maar de terreinen die dan vergund zijn, worden ook steeds meer gebruikt. Daardoor kunnen omwonenden die in het begin heel weinig last hadden door de relatief beperkte activiteit, op termijn veel meer last krijgen. Minister, wilt u die wetgeving bekijken en nagaan of die eventueel kan worden bijgestuurd?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mijnheer Danen, ik wil zeker bekijken hoe we dit kunnen oplossen. Om een draagvlak te krijgen, moeten we een gezond evenwicht vinden. Ik zal bekijken wat technisch mogelijk is.

Mijnheer Pieters, ik denk dat iedereen vindt dat er binnen onze ruimtelijke ordening ruimte moet zijn voor een sport als de rallycross. Ik heb vastgesteld dat dat vaak een heel familiaal gebeuren is. We moeten daar de nodige ruimte voor creëren. Daarom heb ik eerder al gezegd dat er een alternatief moet zijn. Die piste zullen we bewandelen, hoe moeilijk dat misschien ook is. Ik stel ook voor om de procedure die nu bij de provincie loopt, af te wachten. De exploitant en de administratie zitten ook samen, we wachten af wat dat oplevert. Maar wat mij betreft, moet er zeker ruimte zijn voor deze sporten in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, ik geef u gedeeltelijk gelijk. U staat er wel achter, maar u wilt geen aanpassing doorvoeren, zo begrijp ik toch, en het ene niet sluiten vooraleer er een alternatief beschikbaar is. Op die manier wordt hun de keel een beetje toegeknepen.

Ik dank u dat u daar initiatieven neemt. Dat is zeer moeilijk, ik geef dat toe, maar wanneer men ruimte wil creëren voor natuur, dan moet er inderdaad ook ruimte zijn voor deze sport. En, zoals de heer Danen ook zei, hoe minder circuits er zijn, hoe meer die worden belast en hoe meer er mogelijk overlast ontstaat in de omgeving. Ik wens u veel succes en vraag u daar toch werk van te maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het gebruik van oude autobanden in de landbouwsector – 115 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp·a): ... *(onverstaanbaar)* ...

Dat wordt dan een beetje afgeketst en verwezen naar Leefmilieu. Vice versa is het ook soms zo, maar ik moet in alle eerlijkheid toegeven dat er meer vragen van Landbouw worden teruggekaatst naar Leefmilieu dan omgekeerd.

Maar ik stelde deze vraag al eens aan de minister van Landbouw.

Vlaanderen is al een aantal jaar geleden begonnen met het vervangen van deze silobanden, want wanneer de banden verslijten, krijgen de runderen ongewild rubberdeeltjes en ijzerdraad naar binnen, wat tot schade aan de maag kan leiden. Ik wil niet vergelijken met alle plastic op de bodem van de zee, maar het is een beetje gelijkaardig.

Via een subsidieregeling kunnen landbouwers die geconfronteerd worden met overtollige silobanden, die laten inzamelen en verwerken. Ook is er sinds 2013 een 'silobandenruil' mogelijk waarmee slechte silobanden geruild kunnen worden. Uit het schriftelijk antwoord kwamen we te weten dat er in 2006 78.000 ton afvalbanden aanwezig waren in de landbouwsector, waarvan ongeveer 55.000 ton in Vlaanderen.

Minister, hebt u een zicht op hoeveel autobanden er bij onze landbouwers liggen?

Weet u hoeveel banden er worden opgehaald en ingeruild in functie van de mogelijke silobandenruil die sinds 2013 van toepassing is?

In Frankrijk heeft men het gebruik van autobanden voor het vastleggen van afdekzeilen verboden. Overweegt u ook een verbod, zodat er echt naar alternatieven moet worden gezocht? In wetgeving, en zeker in milieuwetgeving, is het vaak zo dat, zolang iets niet verboden is, men het toch blijft doen, welke maatregelen men ook neemt. Komt er dus eventueel een verbod binnen een bepaalde timing?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega, ik dank u om de problematiek onder de aandacht te brengen.

Het subsidieproject dat liep van 2013 tot en met 2018, zorgde voor een afvoer van ongeveer 17.800 ton silobanden. Rekening houdende met de gegevens uit de Recytyre-enquête van 2006, betekent dit dat er nu nog ongeveer 37.200 ton silobanden aanwezig zou zijn bij de landbouwers. Dat is een ruwe schatting. De enquête uit 2006 leverde immers geen exacte cijfers op.

Voor de volledigheid geef ik nog mee: silobanden vallen niet onder het toepassingsgebied van de aanvaardingsplicht, dus niet onder het werkingsgebied van Recytyre. Ze worden beschouwd als een historische stock. Recytyre heeft zich voor het subsidieproject in het verleden wel geëngageerd om een deel van de kosten te financieren: een derde is voor de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), een derde voor Recytyre en een derde voor de landbouwer.

Het subsidieproject is eind 2018 afgelopen. Landbouwers kunnen nu uiteraard nog steeds, zij het volledig op eigen kosten, silobanden laten inzamelen. Ze kunnen eveneens versleten silobanden ruilen tegen meer recente afvalbanden, maar over deze inzamel- en ruilacties worden geen cijfers gerapporteerd. Ik weet dus niet hoeveel silobanden er nu nog worden opgehaald en ingeruild. Het is dus goed dat u dit even op de radar zet.

Frankrijk verbiedt het gebruik van autobanden vanwege het gezondheidsrisico voor koeien. Aangezien bij ons de landbouwers hun versleten silobanden kunnen ruilen tegen meer recente afvalbanden, is het risico op contaminatie van het veevoeder bij ons in Vlaanderen kleiner. De vraag is natuurlijk of landbouwers hun versleten silobanden wel degelijk inruilen. Ik zal opdracht geven aan de administratie om te onderzoeken of dit effectief gebeurt. We zullen dus een aantal controles doen.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, ik dank u voor uw positieve antwoord. Ik ben blij dat u het probleem mee onder ogen ziet.

Het zou goed zijn dat u, zoals u op de derde vraag over het verbod antwoordt, even verifieert hoe groot het probleem op dit moment nog is en probeert aan cijfers te geraken. Op het ogenblik dat dit geweten is, moet er, afhankelijk van de cijfers – maar ik vrees dat er niet veel is veranderd – opnieuw naar actie worden overgegaan: het project dat in 2018 afliep, opnieuw actualiseren of andere ingrepen doen.

We zullen daar ongetwijfeld op terugkomen. Het feit dat u bereid bent om eerst en vooral te inventariseren en er iets aan te doen, is een positief signaal. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de evolutie in het GRUP 'afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge', deelgebied Blankenbergse Steenweg – 225 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik heb deze vraag een tweetal weken geleden al ingediend, onmiddellijk na ons debatje in de plenaire vergadering en nadat u – en bedankt daarvoor – onmiddellijk in overleg bent gegaan met de stad Brugge en de beide clubs, als ik goed ben ingelicht. We hebben afgelopen maandag op de gemeenteraad van Brugge nog eens een rondje gedebatteerd over het stadiondossier. We doen dat al vijftien jaar. Er komt maar geen schot in de zaak.

Wat dit dossier over het grootstedelijk gebied betreft, heb ik het vooral over het voetbalstadion en de Blankenbergse Steenweg. U hebt meteen na het arrest van de Raad van State gereageerd dat er een aantal aanpassingen zouden komen en dat de Vlaamse Regering binnen de maand een nieuw besluit zou nemen en de procedure zou laten lopen.

Op mijn eerste drie vragen heb ik al antwoord gekregen in de gemeenteraad van Brugge, maar als u daar nog iets aan toe te voegen hebt, heel graag. Maar de belangrijkste vragen zijn natuurlijk de twee laatste. Welke aanpassingen wilt u naar aanleiding van het arrest van de Raad van State doorvoeren? Dat is immers niet zo evident. U weet, of u weet niet, dat de aanpassingen die moeten gebeuren,

gebaseerd moeten zijn op het arrest van de Raad van State. Als u daarbuiten zou gaan, zou u als Vlaamse Regering zelf naar de Raad van State moeten stappen, en we willen toch zoveel mogelijk vermijden om naar de Raad van State te stappen. Ik heb de vorige keer al gezegd dat het betreffende arrest voor mij wereldvreemd is. Welke aanpassingen wilt u doen? En kunt u mij ook de procedure en de timing meegeven? Ik heb begrepen dat u rond 15 november met de Vlaamse Regering een beslissing zou nemen en dat er dan binnen de zestig dagen publicatie moet zijn in het Staatsblad. En dan is het natuurlijk afwachten of degenen die het dossier eigenlijk al vijftien jaar blokkeren, opnieuw van plan zijn om het dossier te blokkeren.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Sintobin, bedankt voor de vraag. Ik begrijp volledig dat het ongeduld van heel veel voetbalsupporters op is. Ik begrijp ook de frustratie, vandaar dat ik in de plenaire vergadering heb gezegd dat ik zo snel mogelijk samen zou zitten met de betrokkenen. Ik heb dat ook gedaan, met de stad Brugge en de beide betrokken voetbalploegen, om duidelijkheid te krijgen over de standpunten van de verschillende partijen ten gevolge van het arrest. Zij hebben aangegeven dat er nog steeds een actuele maatschappelijke vraag is naar een snelle en vooral rechtszekere oplossing van het Brugse voetbalgebeuren en het tekort aan bedrijventerreinen. Daarna is er ambtelijk en technisch overleg geweest, onder meer met mijn administratie, die heel snel heeft gewerkt, waarvoor mijn dank, en ook de advocaten die betrokken waren bij de procedures bij de Raad van State, de stad Brugge en de West-Vlaamse Intercommunale.

Welke aanpassingen willen we vastleggen? Zoals u zegt, moet het plan aangepast worden aan de door de Raad vastgestelde gebreken in de definitieve vaststelling van het plan. Het is belangrijk dat we tegemoetkomen aan wat de Raad van State zei. We hadden dat misschien zoveel jaar geleden ook al kunnen weten, maar goed. Men moet in de voortrajecten toch een aantal zaken veel beter afwegen, om dit te vermijden.

Het gaat om de organisatie van de noodzakelijk geachte maximumparkeer-capaciteit, een duidelijke maatschappelijke belangenafweging en het inzichtelijker en verantwoord maken van het ruimtegebruik voor de zone voor stedelijke activiteiten. Dat zijn de aanpassingen die we overwegen.

Door het arrest van de Raad van State vallen we terug op het einde van het openbaar onderzoek en beschikt de Vlaamse Regering over een termijn van 180 dagen om tot een definitieve beslissing van het aangepaste plan over te gaan. Maar zoals ik eerder heb aangegeven, zal ik die termijn niet uitputten en zo snel als mogelijk naar de Vlaamse Regering gaan met een aangepast plan, conform de opmerkingen van de Raad van State. Dat zal dus redelijk snel gaan. De Raad van State heeft dan dertig dagen de tijd om zijn advies uit te brengen. Na de verwerking van het advies kan de Vlaamse Regering dan overgaan tot een definitieve vaststelling van het gewestelijk RUP.

Welke initiatieven kan ik in dit dossier eventueel nog nemen? Op dit moment heb ik het initiatief genomen om de verschillende betrokken partijen samen te brengen en werkt mijn administratie een aangepast plan uit, zodat de aanpassingen hopelijk ook tegemoetkomen aan zoveel mogelijk betrokken partijen. Het dossier zit dus opnieuw op het juiste spoor. En intussen hebben mijn kabinet en ik ook heel veel contact met alle betrokken partijen in dit dossier. Het is belangrijk dat we met iedereen spreken, zodat we ook onmiddellijk iedereen mee in het bad hebben. Ik ga er geen weken meer mee wachten om naar de Vlaamse Regering te gaan. De Raad van State heeft dan dertig dagen, en dan volgt het definitieve GRUP.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor de inspanningen die u reeds gedaan hebt en nog zult doen. Ik hoop inderdaad dat het tot een goed einde komt. Ik wil de collega's erop wijzen dat het hier niet alleen om een voetbalstadion gaat, maar ook om bedrijventerreinen. Het gaat over de uitbreiding van de economische activiteiten in onze stad en onze regio. Mensen die dit willen limiteren tot het stadion, kennen het dossier niet goed.

Het is natuurlijk wel zo dat Club Brugge een Europese topclub is, die met de uitbreiding van het stadion wil beantwoorden aan de UEFA-normen die over enkele jaren zullen worden opgelegd, vandaar dat enige spoed in dit dossier nodig is. Ik heb daarnet al gezegd dat het dossier al vijftien jaar aansleept. Het wordt altijd maar geblokkeerd en geblokkeerd door enkelingen. Ik ga ze niet bij naam noemen, maar het is toch wel spijtig dat er in Vlaanderen, en in België bij uitbreiding, in dergelijke dossiers geen rechtszekerheid is.

Ik wil dit dossier wat verbreden en verruimen. Het is natuurlijk niet alleen uw verantwoordelijkheid, minister, maar er moet in de toekomst toch iets gedaan worden aan de mogelijkheid van de beroepsprocedures. Men kan tot in het oneindige in beroep gaan, naar de Raad van State trekken en ik weet niet wat nog allemaal, tot alles stil ligt. Dit dossier loopt al vijftien jaar. We hebben al verschillende locaties vastgelegd. Het is erg dat de Vlaamse Regering akkoord ging met de afbakening van het stedelijk gebied Brugge en dat zelfs de auditeur bij de Raad van State een positief advies gegeven heeft, maar dat de Raad van State dan een wereldvreemd advies velt. Ik vind dat verschrikkelijk, niet alleen voor de voetballiefhebbers en mezelf in de eerste plaats – ik ben een voetballiefhebber en een trouwe Club-supporter – maar wij willen ook een oplossing voor de andere ploeg in onze stad. Dat is de politieke afspraak die wij in januari gemaakt hebben op de gemeenteraad in Brugge. Het is toch wel bijzonder vreemd dat een arrest van de Raad van State voor een stuk gebaseerd is op iets wat besproken is in de gemeenteraad in Brugge. Ik moet dus een beetje opletten wat ik hier zeg, want anders wordt dat opnieuw misbruikt om een negatief advies de vellen.

Maar ik ben blij met uw inspanning, minister. Ik ga u binnen enkele weken, na 15 november, nog eens bevragen, maar ik zal de beslissing van de Vlaamse Regering ook wel lezen in de pers, natuurlijk. Ik hoop alleen dat niet opnieuw mensen of groeperingen in beroep zullen gaan bij de Raad van State, want dan zijn we weer voor enkele jaren weg. In mijn ogen kan het toch niet dat het twee jaar en drie maanden heeft geduurd voor de Raad van State een arrest heeft geveld. Ook dat probleem moet worden aangepakt in de toekomst.

In ieder geval dank voor uw antwoord. Laat ons hopen dat het – voor één keer wil ik dat woord gebruiken – 'vooruit' gaat.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Het dossier is vijftien jaar oud en is gestart in 2007. We zijn bijna 2021. Het is niet allemaal de schuld van de Vlaamse Regering of de mensen die de beslissing nemen, het was ook wel de club zelf die van gedacht is veranderd over waar zij het liefst het voetbalstadion zou willen. Laten we duidelijk zijn dat het een consensus is van de hele gemeenteraad. Ik ben het niet vaak eens met de heer Sintobin, maar als hij gelijk heeft, dan mag dat ook gezegd worden. De hele gemeenteraad staat achter het idee dat Club Brugge nu op Jan Breydel haar nieuwe stadion zou moeten kunnen bouwen, meer bepaald omdat het een sterk groeiende ploeg is, die in de UEFA speelt en die heel veel Bruggelingen volgen, jammer genoeg nu op tv. Het is een ploeg met een Vlaamse en zelfs een Europese uitstraling. We mogen de kansen van deze voetbalploeg zeker niet afnemen.

Cercle Brugge is nu overtuigd van de Blankenbergse Steenweg en wil daarvoor gaan. Daar er is de nodige ruimte voor. Minister, de stad Brugge is u zeer dankbaar dat u wil remediëren en tegemoetkomen aan het arrest van de Raad van State. We vinden het van u zeer mooi dat u uw verantwoordelijkheid neemt, omdat dit dossier de toekomst van Brugge bepaalt, niet alleen voor het voetbal maar ook voor het ondernemen en de recreatie.

Ik ben ook zeer benieuwd naar uw remediëring, maar u moet die binnen de maand nemen. Doet u nu vooral grondig uw werk, zodat het 'bulletproof' is tegen nieuwe procedures. Als u veel spreekt met alle actoren, kan er zeker een consensus worden bereikt. De gevoeligheden zijn mijns inziens de ruime parkeeroppervlakte, maar die kan gereduceerd worden. We krijgen elke dag de vraag van mensen waar ze met hun onderneming terecht kunnen in Brugge. Er is geen enkele hectare vrij. Ik weet dat vzw Groen mails rondstuurt met openstaande ruimtes in het havengebied, maar u weet ook dat je daarvoor havengebonden activiteiten moet hebben en dat het niet voor iedereen weggelegd is om daar een bedrijf te vestigen. Ik denk dat iedereen ervan overtuigd is dat wij een regionale kmo-zone nodig hebben in Brugge als we ook de stadsvlucht willen keren en een groei willen hebben in onze regio.

Minister, ik kijk ernaar uit. Ik wil u nog vragen wanneer dit wordt beslist door de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik heb niet echt een aansluitende vraag, maar wil graag een bedenking maken. Dit dossier raakt de gevoeligheid van het precaire karakter van het opmaken van een RUP. Het is een zware en lange procedure, die heel vatbaar is voor beroep, en die arresten van de Raad van State kunnen bij wijze van spreken alle kanten uitgaan. Dat geeft een gevoel van rechtsonzekerheid.

Minister, ik sluit me aan bij de woorden van dank van de andere collega's. Ik vind het echt positief dat u daadkracht toont en die herstelprocedure inroept. Ik denk niet dat dat al vaak gebeurd is. Ik hoop echt dat het lukt, want als dat niet lukt betekent dat weer beginnen van nul en weer veel jaren erbij.

Wat betreft de wisselingen van de visie die er tijdens het proces gebeurd zijn, wil ik toch een oproep doen aan de betrokkenen: 'bezint eer ge begint'. Eenmaal je vertrekt met een dergelijke procedure, neem je uitgangspunten in, en als je daarna een bocht neemt, is dat uiteraard voer om bij rechtspraak bij de Raad van State onderuitgehaald te worden en zo het hele dossier op de helling te zetten.

Ik heb nog een andere bedenking. Minister, ik weet niet of u daar iets mee kunt doen, maar ik dacht dat de Raad van State enkel kan schorsen en vernietigen en niet gedeeltelijk schorsen of vernietigen. Stel dat het probleem de parkeeroppervlakte is maar de rest van het RUP wel zou kunnen doorgaan, dan zou het nuttig zijn dat enkel het deel waar er problemen zijn, vernietigd zou worden. Het is misschien nuttig om dat te bekijken, op welk niveau dat dan ook moet gebeuren. Dat zou de procedures enorm vooruithelpen. Het gaat niet alleen over het voetbalstadion maar ook over de bedrijvigheid. Soms wordt vanwege een detail een heel plan onderuitgehaald. Misschien moeten we meer nuance toelaten in de uitspraken van de Raad van State.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u voor de tussenkomsten. Ik heb begrepen dat er in de gemeenteraad van Brugge goed is gediscussieerd, en terecht, want het is een belangrijk dossier.

Ik betreur dat ook, ik vind het ook heel vervelend dat het zo lang duurt, maar ik kan maar doen wat ik kan doen, en dat is op dit moment ervoor zorgen dat we remediëren en tegemoetkomen aan de opmerkingen van de Raad van State zodat we zo snel mogelijk, ik hoop al in de maand november, het GRUP kunnen agenderen op de ministerraad. Vervolgens zal het aan de Raad van State zijn.

Mevrouw De Coninck, het klopt dat de Raad van State niet een deel van een plan vernietigt maar steeds de totaliteit van het plan. Wij kunnen doen wat we kunnen om zo goed mogelijk te remediëren met de juiste argumenten, inspelend op wat de Raad van State in het arrest zegt. Ik heb natuurlijk nooit de garantie dat er geen procedures worden ingediend. Dat kan natuurlijk niet in een rechtstaat, want de toegang tot de rechter is vrij, dat is eigen aan de rechtstaat. Zoals ik eerder heb gezegd, proberen wij vanuit het kabinet in onze neutrale rol met iedereen te spreken, zo breed mogelijk, om iedereen mee in het bad te hebben. Dat is echt belangrijk voor zo een groot project. Ik hoop en ik heb begrepen dat ook de stad dat doet. Laten we nog niet vooruitlopen op wat de uitspraak zal zijn.

Wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft, collega Sintobin: de procedures duren lang, ellenlang. De Raad voor Vergunningsbetwistingen zit aan achttien maanden, dat is immens. Zoals u weet, heb ik eerder gezegd dat de doelstelling is om de beroepsprocedures terug te brengen tot negen maanden. Daarvoor gaan wij vier extra rechters aanwerven. Dat is heel wat. We gaan ook digitaliseren. Daarvoor is in de nodige middelen voorzien. We gaan ook de schorsingsperiodes halveren. Ik hoop dat we op die manier de Vlaamse Raad zo optimaal kunnen laten werken want het is voor iedereen zeer belangrijk dat we op korte tijd een uitspraak hebben. Achttien maanden is heel lang voor iedereen, ook voor een ondernemer die investeringen moet doen.

Na 18 maanden is alles opnieuw veranderd. Onze doelstelling is dan ook die termijn te verkorten.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, nogmaals bedankt voor de inspanningen en voor de initiatieven die u neemt om die procedures te verkorten en sneller tot een beslissing te komen. Ik denk dat iedereen daarmee gebaat is. Ik ben ook wel vragende partij om specifiek in dit geval alle actoren zoveel mogelijk daarbij te betrekken zodat we vooruit kunnen. Ik zal u hier over een paar weken opnieuw over ondervragen.

Ik dank ook mevrouw Van Volcem voor dit unieke moment waarop geschiedenis wordt geschreven: mevrouw Van Volcem is het met mij eens, iets wat zo goed als nooit of maar heel zelden gebeurt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over innovatie inzake het beperken van lekken in de waterleiding – 280 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de strijd tegen waterlekken en het gebruik van innovatieve technieken – 350 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Iedere dag gaat in Vlaanderen ongeveer 190 miljoen liter drinkwater verloren. Dat is 17 procent van het geproduceerde drinkwater.

In mei 2020 startte water-link, in samenwerking met Utilis, een proefproject in drie zones van hun werkingsgebied om die lekken op te sporen. Dit proefproject was goed voor 351 kilometer distributieleidingen ofwel iets minder dan een vijfde van het volledige distributienetwerk van water-link. Het project bleek een succes. De test leverde 45 verdachte punten op waarbij 23 onzichtbare lekken werden gevonden.

Water-link geeft aan dat ze met de huidige infrastructuur het volledige netwerk om de vijf jaar kunnen screenen. Met de nieuwe technologie zou dat om de twee jaar kunnen. Zo schat water-link op jaarbasis een volume van ongeveer 900.000 kubieke meter drinkwater te kunnen besparen.

Aquaflanders geeft aan dat water-link voorlopig het enige drinkwaterbedrijf is dat met satellietdetectie werkt. Intussen heeft het ook water op de planeet Mars gevonden.

Carl Heyrman van koepel AquaFlanders gaf in het Nieuwsblad op 13 oktober aan dat als het project resultaat oplevert, de andere maatschappijen de techniek zullen overnemen. We weten intussen dat het proefproject resultaat opleverde en in dat kader heb ik voor u een aantal vragen, minister.

Welke andere drinkwaterbedrijven binnen Aquaflanders plannen het gebruik van deze techniek om lekverliezen te beperken?

Het proefproject blijkt al een succes. Wat is de timing van de verdere implementatie bij water-link en mogelijke timing van implementatie bij andere drinkwaterbedrijven?

Op welke andere maatregelen wordt naast deze technologie nog ingezet om lekverliezen te beperken?

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Het probleem is al goed geschetst maar ik wil mijn duit in het zakje doen door opnieuw te wijzen op het gigantische probleem dat er jaarlijks zoveel drinkwater weglekt. Het gaat over 17 à 20 procent of 190 miljoen liter drinkwater dat weglekt.

Onlangs werd bekend dat het Antwerpse drinkwaterbedrijf water-link met satellietbeelden lekkages in zijn leidingnetwerk zal opsporen. De techniek is oorspronkelijk ontwikkeld om naar water te zoeken op Mars. Op deze manier wil water-link jaarlijks 900 miljoen liter drinkwater besparen.

Minister, u hebt laten weten dat de strijd tegen lekverliezen opvoeren een cruciale taak is voor de drinkwaterbedrijven. De Blue Deal stelt dat de opsporing van lekken via nieuwe innovatieve technieken en technologieën een onderdeel is van de inspanningen tegen waterverliezen. Tegen 2025 moet de Infrastructure Leakage Index (ILI) in Vlaanderen onder de 0,5 zitten. In 2019 lag deze in Vlaanderen tussen de 0,44 en 1,57. Dat is meer dan driemaal zoveel als wat eigenlijk de doelstelling is, namelijk 0,5.

Het gemiddelde bedraagt in Vlaanderen 1,15. Dat is meer dan het dubbel van de 0,5 die wordt beoogd.

Zult u, in het kader van de Blue Deal, de techniek die water-link gebruikt om lekkages op te sporen promoten en de andere drinkwaterbedrijven aanzetten om hetzelfde te doen? Indien ja, zult u hiervoor ook middelen ter beschikking stellen?

Hebt u samengezeten met de Vlaamse drinkwaterbedrijven om specifiek de lekkageproblematiek te bespreken? Indien ja, wat werd er toen besproken en zijn er concrete voorstellen naar voren geschoven om tot oplossingen te komen?

Tegen wanneer wilt u in heel Vlaanderen tot een aanvaardbaar laag niveau van waterverlies via lekken komen? Welke niveau zou dat dan zijn, met andere woorden: hoeveel liter of percentage door lekken verspild water per jaar acht u aanvaardbaar en schuift nu naar voren als doelstelling?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik heb vanaf de eerste dag van mijn aantreden gezegd dat ik de waterproblematiek en de droogteproblematiek in Vlaanderen zal aanpakken. Ik heb dat ook gedaan, op vrij korte termijn zelfs. Nog voor de zomer heb ik de Blue Deal laten goedkeuren. Daarin staan tachtig maatregelen die in heel Vlaanderen moeten worden uitgerold. We hebben daar bijna een half miljard euro voor vrijgemaakt. Ik ben heel vastberaden om Vlaanderen voor te bereiden op de droogteproblematiek.

De lekverliezen zelf zijn al meermaals aan bod geweest tijdens parlementaire vragen van verschillende parlementsleden, onder meer van de heer Danen. Ik heb daarop geantwoord dat dit hoog op de agenda staat. Er was een eerste test bij Pidpa maar die was niet zo goed en daarom wordt er nu een nieuwe gedaan. Ik kom daar straks nog op terug. Ook Farys heeft al een test afgerond die wel positief was. Het negatieve testresultaat bij Pidpa hebben we onderzocht, samen met het bedrijf dat de techniek aanbiedt. Men denkt dat het slechte resultaat het gevolg is van een te natte periode voor die test. Nu zal hetzelfde gebied worden getest tijdens een iets drogere periode om mogelijke weersinvloeden uit te sluiten.

Dit thema is al besproken tijdens verschillende overlegmomenten met de drinkwatermaatschappijen waarbij we hebben benadrukt dat dit waterverlies niet toelaatbaar is. Dit is de verantwoordelijkheid van de sector zelf. Het is hun taak om ervoor te zorgen dat er zo weinig mogelijk waterverlies is door lekken. Dat betekent dat zij de nodige investeringen moeten doen. Ze zijn daar nu allemaal druk mee bezig, wij houden dat goed in de gaten. Die doelstelling is ook opgenomen in de Blue Deal.

Voor het begroten van lekverliezen wordt internationaal gewerkt met de Infrastructure Leakage Index (ILI).

In de Blue Deal hebben we expliciet de doelstelling opgenomen dat tegen eind 2025 de Vlaamse ILI onder de 0,5 moet zitten. Zoals u weet, lag de ILI in Vlaanderen in 2019 tussen 0,44 en 1,57, afhankelijk van de drinkwatermaatschappij. Het verschil van drinkwatermaatschappij tot drinkwatermaatschappij. Sommige scoren wel heel goed, andere minder. Een index onder de 2 wordt internationaal gezien als een goede score, voor alle duidelijkheid. Maar nogmaals, het is mijn ambitie om van Vlaanderen een waterefficiënte topregio te maken, dus leg ik de lat redelijk hoog.

In mijn antwoord op een schriftelijke vraag maakte ik reeds melding van de audit die momenteel door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) wordt opgestart. Ik wil in eerste instantie de resultaten hiervan afwachten en vervolgens – als jullie dat goed vinden, maar ik denk dat het logisch is – in overleg met de sector bekijken of het nodig is om specifieke meer bindende minimale doelstellingen te gaan verankeren. Maar laat me even de resultaten van die audit afwachten. Dan hebben we ook iets in handen om met de drinkwatermaatschappijen aan tafel te gaan zitten om de minimale doelstellingen te verankeren. Maar nogmaals: het is erg dat de Vlaamse overheid dit moet opleggen. Het is eigenlijk aan de sector zelf om zichzelf een doelstelling op te leggen en om tot oplossingen te komen binnen het kader dat

wordt opgelegd. De resultaten van water-link tonen dat dit ook werkt. Los van het feit dat het inderdaad hun verantwoordelijkheid is, zal ik zelf ook de resultaten van de audit met de 'slechte leerlingen' – om het zo te zeggen – bespreken om hen doelstellingen op te leggen. Ik denk wel dat ze hebben begrepen dat men het zich niet meer kan permitteren – het is trouwens ook slechte reclame – om met naam en toenaam in de kranten te staan over hoe slecht je het doet, wat waterverlies betreft. Ik denk dat men het echt wel heeft begrepen, maar los daarvan, eens ik de resultaten heb, zal ik ijveren voor meer vergaande en dwingende doelstellingen.

De opportuniteiten en resultaten van het Utilis-project worden tussen de drinkwaterbedrijven gedeeld via hun ledenorganisatie, AquaFlanders. Verschillende drinkwaterbedrijven zien potentieel in dit project. Zo zijn – naast water-link – ook FARYS, De Watergroep en Pidpa de mogelijkheden van een samenwerking met Utilis aan het onderzoeken.

Water-link zal nog dit jaar starten met het onderzoek naar een tweede gedeelte van het leidingnetwerk. Bedoeling is tegen eind 2022 in vier fases het hele netwerk te inspecteren. Afhankelijk van de resultaten zal water-link op regelmatige basis zijn volledig netwerk met deze technologie laten controleren.

Concreet werden er al verschillende proeven met deze techniek uitgevoerd door de andere drinkwaterbedrijven of zullen deze binnenkort worden opgestart. Indien de resultaten positief zijn, zal de techniek in de nabije toekomst worden geïmplementeerd.

Alle drinkwaterbedrijven zijn actief bezig met het beperken van lekverliezen.

Ik som een aantal andere maatregelen op die de waterbedrijven mij doorstuurden: doordacht en efficiënt infrastructuurbeleid door onder andere vervangingsinvesteringen in te zetten op de meest kritieke leidingen en het bewaken van goede materiaalkeuzes; extra personeel inzetten op terrein, dat uitgerust wordt met de best beschikbare technieken om lekken te detecteren en op de hoogte zijn van de laatste innovatieve technieken; de uitrol van digitale watermeters; digitalisatie van het meetnet via sensoren waarbij accuraat watervolumes worden gemeten of de druk in de leiding opvolgen; zelflerende software voor lekdetectie die de data verwerkt van deze sensoren; gerichte onderzoeken in gebieden waar er hoge nachtverbruiken zijn; nieuwe innovatieve projecten zoals bijvoorbeeld het onderzoeksproject SmartWaterGrid.

In Vlaanderen hebben we heel veel technologieën en innovatie ter beschikking, op alle domeinen maar ook op dit domein. Ik denk dat er geen enkel excuus meer is om het probleem niet met beide handen aan te pakken.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord.

Ik merk dat er bij de bevolking – en ik merk bij u dezelfde insteek – op momenten als deze, wanneer we kampen met serieuze droogte, heel weinig begrip is voor lekverliezen. Zoals u aangeeft, is het de verantwoordelijkheid van die watermaatschappijen om hun net goed te onderhouden en ervoor te zorgen dat die lekverliezen beperkt blijven. Ik ben heel erg blij dat u ook wijst op die verantwoordelijkheid en er daardoor – om het zo te stellen – 'achterzit'.

Ik ben ook heel erg blij met de ambitieuze doelstellingen die vooropgesteld zijn en die ons internationaal ook zeer ambitieus tonen tegenover andere landen.

U zei dat u wacht op de audit van de VMM om verdere stappen te zetten. Eerder dit jaar zei u dat de cijfers en de gegevens van de audit beschikbaar zouden zijn

tegen eind dit jaar. Is deze timing nog steeds dezelfde gebleven? Is er al een zicht op een mogelijke timing voor de evaluatie nadien, dus wanneer zouden we eventuele maatregelen als reactie op die audit, mogen verwachten?

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord waar ik zeer goed mee kan leven. Ik zie dat het u nauw aan het hart ligt, en ik ben daar zeer blij mee.

Het gaat natuurlijk over verschillende watermaatschappijen. De audit zal meer duidelijkheid verschaffen. U zegt het zelf: er zijn goede en slechte leerlingen. Van daar ook het grote verschil tussen een index van 0,44 en 1,57. Het gemiddelde ligt veel te hoog, of althans veel hoger dan 0,5, wat het streefdoel is. Hoe gaat u dat concreet aanpakken om 0,5 te behalen in 2025? Het is toch de bedoeling om gemiddeld bij alle watermaatschappijen van heel Vlaanderen 0,5 te halen? Stel dat we er niet geraken en dat u weet welke slechte leerlingen daarvan de oorzaak zijn, hebt u dan een stok achter de deur om hen er toch toe te bewegen die index naar beneden te brengen door opsporing en door de nodige herstellingen? Of zegt u – wat ik in uw antwoord hoorde – dat het hun verantwoordelijkheid is en dat u eigenlijk geen stok achter de deur hebt? Dat is mijn laatste vraag.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik heb voor alle duidelijkheid weinig begrip voor de gigantisch hoge lekverliezen. Ik heb u daarover een vraag gesteld, ook aan de vorige ministers van Leefmilieu.

Ik heb het idee dat de uitspraken die ooit gedaan zijn van zogenaamde aanvaardbare verliezen, uit een tijd komen toen er nog water genoeg was en toen er nog geen droogteprobleem was. Dat is intussen al eventjes geleden en het is heel goed dat we wat gaan bijspijkeren. Dit soort verliezen zijn natuurlijk totaal onaanvaardbaar.

Ik ben benieuwd naar de audit waarnaar werd verwezen. Drinkwatermaatschappijen hebben altijd wel een goede uitleg waarom zij net veel verliezen hebben. Ik neem aan dat er een aantal redenen zijn die objectief zijn, maar er zijn er zeker ook een aantal die niet objectief zijn of zelfs niet objectiveerbaar zijn. Ik ben echt benieuwd naar de verklaring waarom de ene maatschappij gigantische verliezen heeft en de andere minder. Ik kijk dus uit naar de audit.

Het is ook zo dat de meeste partijen vertegenwoordigers hebben in de raden van bestuur van die drinkwatermaatschappijen en ook op de algemene vergaderingen.

Ik zou echt willen oproepen dat onze vertegenwoordigers, van ons allemaal, ook aandacht zouden hebben voor die lekverliezen. Want het is natuurlijk zo dat je heel snel in een puur economische logica komt in dat soort raden van bestuur. Ik betreur het dat men dan zegt: 'Dat aandeel van verliezen kunnen we economisch dragen. En als we naar de investeringen kijken, kunnen we dat er nooit uit halen.' Dat soort overwegingen zou ook wel eens bijgesteld mogen worden. Ik begrijp natuurlijk wel dat je nooit naar nul lekverlies kunt gaan, maar alleszins moet het beter zijn dan nu het geval is. Ik doe dus een oproep aan onze vertegenwoordigers in de raden van bestuur om daar bij uitstek ook aandacht voor te hebben, aandacht die er de laatste jaren veel te weinig voor geweest is.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Collega's, u weet dat ik hier erg mee begaan ben, en dus wil ik namens mijn fractie ook een tussenkomst doen. We weten met zijn allen, zeker in deze commissie, hoe kostbaar water is. De voorbije jaren is het nog duidelijker geworden dat we er duurzamer en duurzamer mee moeten omspringen.

Het is goed dat de minister duidelijk heeft gesteld dat de drinkwatersector hier zelf ook een grote verantwoordelijkheid in draagt. Het is goed om hen daarop te wijzen. De minister heeft ook heel correct gesteld dat we hier in Vlaanderen op het vlak van innovatie vooruitlopen. Het is goed dat er wat dat betreft ambitieuze doelstellingen worden gesteld. We gaan dat zeker verder opvolgen.

Over de digitale watermeter hebben we het half september ook al gehad in de commissie. Zoals reeds aangegeven, zien wij voor de digitale watermeters een heel grote rol weggelegd om de lekverliezen in de toekomst te beperken. Daarvoor gaat water-link alvast 'all in', en ook alle andere drinkwaterbedrijven slaan de handen in elkaar. Minister, in de commissievergadering van 16 juni stelde u dat u met alle drinkwatermaatschappijen een akkoord wilt bereiken omtrent de uitrol, naar analogie van de digitale energiemeter. Wat is de stand van zaken wat betreft de impact van de watermeter, en vooral de uitrol ervan?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Bedankt om deze problematiek op de agenda te zetten, collega's. Jullie weten dat ik een minister ben die vaak ook verschillende tussenkomsten van jullie meeneemt. Als jullie dossiers op de radar zetten, ga ik daar ook mee aan de slag. Ik denk dat het ook jullie taak is om dat zo te doen, en mijn taak om daar dan mee aan de slag te gaan. Ook in dezen heb ik dat gedaan.

Collega Van Rooy, de index van 0,5 geldt inderdaad voor heel Vlaanderen. Een aantal bedrijven zitten daar al aan. Een aantal bedrijven zitten er nog fel boven. Die gaan dus heel wat tandjes bij moeten steken. Ze zijn voor alle duidelijkheid al bezig met het uitrollen van maatregelen. Ze zijn bijvoorbeeld al sensoren aan het plaatsen. Die resultaten worden nu ook al gebruikt.

Ik denk dat we een belangrijke stok achter de deur kunnen hebben. De drinkwatermaatschappijen moeten namelijk hun tariefplan bij ons goedgekeurd krijgen. In die zin kunnen we daar wel een financieel aspect aan koppelen. We hebben dus wel een stok om eventueel te gebruiken.

Collega Danen, ik steun uw oproep, vandaar dat ik dit als aandeelhouder van de Watergroep ook gedaan heb. U weet dat Vlaanderen aandeelhouder is van de Watergroep. We hebben ook bij hen gewezen op het probleem van de lekverliezen. Zij zijn daar voor alle duidelijkheid ook mee aan de slag.

Voor de digitale watermeter komt een ontwerp van decreet nog deze week of de week na de herfstvakantie op de ministerraad, collega De Vroe. Daar leggen we de koppeling met de uitrol van de digitale energiemeter. De digitale watermeter is vooral ook heel goed voor de drinkwatermaatschappijen want die gaan veel efficiënter kunnen werken. Ze moeten geen mensen meer sturen om te gaan meten. Het is echt iets uit het verleden dat iemand komt aanbellen om de waterstand te meten. Die tijd is binnenkort voorbij. Het is ook belangrijk voor lekverliezen die men snel zou kunnen detecteren. Ik krijg verhalen binnen dat men tot een paar jaar geleden op een vrijdag een lekverlies meldt en dat men pas dinsdag of woensdag eens langskomt om dat te herstellen. Dat zijn allemaal zaken die we ons vandaag gewoon niet meer kunnen permitteren.

Collega Perdaens, ik verwacht de cijfers van de audit eind dit jaar nog. Zodra we die hebben, zullen we daar uiteraard heel snel mee aan de slag gaan. Het dossier staat in ieder geval hoog op mijn agenda.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, dank u wel voor de antwoorden. Het is heel erg knap dat er naast dit project, waarop meteen andere drinkwatermaatschappijen

intekenen, ook op andere manieren innovatief omgesprongen wordt met het zoeken naar oplossingen. Ik denk dat het weer een streepje bij is voor de manier waarop Vlaanderen aan de top kan staan en hoe wij binnen Europa toonaangevend kunnen zijn. Zoals wel vaker gesteld in deze commissie, heel erg bedankt, minister. Ik kijk uit naar de audit en de maatregelen die we daaropvolgend kunnen nemen om de lekverliezen nog meer te kunnen beperken.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik heb daar niets aan toe te voegen. Dank u, minister.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyssens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de bescherming van kleinvee tegen aanvallen door wolven – 319 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, het is niet de eerste keer dat ik over dit thema vragen stel aan u, meer bepaald over de bescherming van onze veestapel, vooral het kleinvee in dezen. Ik wil u een vraag stellen naar aanleiding van de oplossing die momenteel gezocht wordt in halsbanden.

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 1 september 2020 liet u me weten dat er sinds begin 2018 tot de zomer van 2020 met zekerheid 46 wolvenaantallen in Vlaanderen hebben plaatsgevonden. Er waren daarbij 93 schadegevallen, waaronder het grootste deel met schapen. U schrijft 'met zekerheid', maar het zijn er waarschijnlijk nog enkele meer.

Wij proberen als lokale overheid op dergelijke momenten onmiddellijk te vragen dat de mensen van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) onmiddellijk ter plaatse zouden gaan en kijken of er bijkomende maatregelen genomen kunnen worden om mensen te helpen bij het indienen van schadeaanvragen. We stellen vast dat er mensen zijn die geen enkele schademelding of -aanvraag doen.

Wolven zouden zich moeten voeden met het wild dat ze tegenkomen in de vrije natuur, maar ze kiezen natuurlijk voor de gemakkelijkste prooi. Nog al te vaak zijn dat schapen van particulieren. Ondertussen zijn er natuurlijk wel de mogelijkheden om het vee zo goed mogelijk te beschermen door het plaatsen van een omheining die wolfproof is. Daarvoor kan men op Vlaamse subsidies rekenen.

Maar natuurlijk moeten we onze blik verruimen en slimme oplossingen zoeken om de wolf weg te houden bij het kleinvee. Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) is samen met de Universiteit Antwerpen op zoek naar een manier om wolven af te leren schapen te doden, via een halsband die een stof bevat waardoor een wolf onmiddellijk moet braken als hij in de nek van een schaap bijt. Als hij die vieze stof koppelt aan het schaap, zal de wolf leren dat het schaap niet lekker is.

Verder zullen de onderzoekers experimenteren met een soort poncho die overal in de wol van het schaap wordt vastgemaakt, want een wolf zou zichzelf eventueel kunnen leren om het schaap niet via een nekbeet, maar op een andere manier te doden. Door de poncho zal die pikante stof op verschillende plaatsen zitten, waardoor de wolf uiteindelijk de schapen met rust zou laten. Onderzoek zal moeten uitwijzen wat er wel of niet kan.

Minister, ik heb al een aantal keer verwezen naar het project van de ultrasone halsband uit Duitsland. Als een dier zo'n halsband draagt, zal een zeer hoog geluid uitgestoten worden wanneer de hartslag van dat dier omhoog gaat. Op die manier zou de wolf verdreven worden. In de commissievergadering van 1 juli hebt u mij laten weten dat u dat verder zou bekijken.

Minister, ik heb drie vragen voor u. Hebt u reeds een onderzoek laten uitvoeren naar de ultrasone halsbanden voor schapen? En indien ja, zijn daar al resultaten van bekend? Hoe staan die nieuwe mogelijkheden van de smaakstoffen in verband met het onderzoek naar de ultrasone halsband? Indien de onderzoeken een positief resultaat opleveren, hoeveel middelen trekt Vlaanderen daar dan voor uit?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Ceyssens, er is geen concreet onderzoek opgestart, omdat op basis van een studie van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), INBO.A.3782, er geen wetenschappelijk bewijs werd gevonden dat wolven afgeschrikt zouden worden door ultrasone geluiden. Het onderzoek met ultrasone halsbanden waarvan sprake is geen wetenschappelijk onderbouwde studie, maar bestaat uit het ad hoc uitrusten van schapen met zo'n halsband, zonder wetenschappelijke opvolging.

Een wetenschappelijk verantwoorde studie die toelaat om harde uitspraken te doen over de werkzaamheid van maatregelen ter preventie van predatie, vereist middelen en tijd. Het is immers nodig om algemene uitspraken te kunnen doen, waardoor we niet zomaar enkele schapen van een halsband kunnen voorzien en dan kunnen turven of die worden aangevallen of niet. Dit vereist dat op herhaalde wijze meerdere roedels wolven, minstens drie, worden blootgesteld aan schapen voorzien van beschermingsmaatregelen, en dat tevens een even groot aantal roedels wordt opgevolgd waarbij geen beschermingsmaatregelen werden genomen, de controlegroep.

We moeten duidelijk het onderscheid kunnen maken tussen neofobie en werkelijke langdurige conditionering. Bovendien moet het predatierisico voldoende hoog zijn om genoeg data per groep in te zamelen en na te gaan of er in de beschermde kudde beduidend minder predatie is dan in controlegroepen, waardoor het nodig is om dit onderzoek uit te voeren in een regio met een hoge densiteit aan wolven. Het spreekt voor zich dat de opvolging van zes roedels wolven te midden van tientallen schaapskudde logistiek niet zo eenvoudig is, en niet op enkele maanden tijd realiseerbaar is.

Het onderzoek waarvan sprake is een initiatief van het INBO in samenwerking met de Universiteit Antwerpen. Dat is een door Vlaanderen bekostigd doctoraatsonderzoek, dat vier jaar zal duren en dat grotendeels in Frankrijk zal worden uitgevoerd. Het INBO werkt daarvoor ook samen met een Zwitsers team dat al ervaring heeft met onderzoek naar de inzet van halsbanden voor de bescherming van schapen. We maken gebruik van hun ervaringen om alternatieven verder te ontwikkelen. De alternatieve beschermingsmethodes die in het doctoraatsonderzoek onderzocht worden, zullen rigoureus afgetoetst worden en zullen mogelijk op termijn leiden tot de ontwikkeling van duurzame beschermingsmethodes voor kleinvee of grootvee.

Die nieuwe methodes zijn echter niet bedoeld als alternatief voor wolfwerende afrasteringen. Die blijven nog steeds de meest doeltreffende bescherming van vee tegen predatie. De afwezigheid van predatie op de schaapskudde van het militair domein te Helchteren die dit zomerhalfjaar permanent door wolven omringd was, is daar het bewijs van.

Het alternatief dat INBO en de Universiteit Antwerpen uitwerken via een aspirantenbeurs, is bedoeld voor situaties waarin grote kuddes schapen ingezet worden voor grootschalige beweiding in gebieden waar het predatierisico hoog is en waar het gebruik van een elektrisch raster niet haalbaar is – bijvoorbeeld bij heuvelachtig terrein of opstuivend zand –, niet wenselijk is voor natuurdoelstellingen of te arbeidsintensief is. Het doel van de methode is om een gevestigde roedel wolven te conditioneren zodat ze vee vermijden. Dit vereist dat alle belanghebbenden mee stappen in de maatregelen, en dit lukt in de praktijk enkel wanneer het aantal betrokken belanghebbenden klein is.

Het zou voorbarig zijn om uitspraken te doen tot het inzetten van middelen op een methode om wolven af te schrikken voordat de effectiviteit van die maatregelen bewezen is. Ik stel ook vast dat het schaarse onderzoek ter zake, zeker voor de Vlaamse situatie, weinig positief gestemd is over de te verwachten resultaten, maar daarmee wil ik dat ook niet uitsluiten natuurlijk.

Ik herhaal dat – zeker op korte termijn – er enkel heil te verwachten valt van wolfproof afrasteringen. Ik merk ook aan de subsidieaanvragen dat velen dat ook aanvragen. Er is blijkbaar meer bekendheid over die afrasteringen. Deze blijven nog steeds de meest doeltreffende bescherming van vee tegen predatie. Ik trek op zeer korte termijn met een verbeterde subsidieregeling voor het wolfproof maken van omheiningen in risicogebieden naar de regering.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Als ik het goed begrijp, moeten schapen die beschermd worden door een dergelijke halsband, nog worden geboren. Op dit moment zullen we inderdaad moeten inzetten op het versterken van de huidige maatregelen.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Als ik het goed heb, kan men een subsidie voor het wolfproof maken van een omheining, enkel aanvragen voor de eigen eigendom. Ik heb daarover enkele signalen ontvangen: er zijn nogal wat schapenhouders die een stukje grond ter beschikking krijgen van derden om te onderhouden. Hoe zit het daar met die omheining? Is er inderdaad een probleem met subsidie? Kan dit worden bekeken? Ik kan me voorstellen dat ik u daarmee overval, maar misschien kunt u die vraag even meenemen.

In de zomer, op 1 juli, hebt u nog eens uitgebreid verwezen naar het kader van de probleemwolf, dat duidelijk moet aangeven wanneer een wolf een probleemwolf is waartegen effectief actie moet worden ondernomen. Hoever staat het met het kader van die probleemwolf?

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Collega Ceyssens, bedankt voor de vele innovatieve ideeën om aan preventie en wildpreventie te doen. Minister, ik denk dat we het inderdaad altijd op de juiste academische en wetenschappelijke onderzoeken moeten baseren, maar het is goed om er blijvend innovatief naar te kijken.

Als we het draagvlak bij de bevolking voor schade door wild in het algemeen willen blijven behouden, moeten we die schade, zoals steeds, correct vergoeden en snel en efficiënt afhandelen. Ik krijg het signaal dat er achterstand zou zijn bij de behandeling van die dossiers. Ik ga u daarmee overvallen, net zoals collega Ceyssens, en ik verwacht er dus nu geen antwoord op. Een en ander zou te maken hebben met het feit dat bepaalde adviezen van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) zeer traag doorstromen. Ik weet niet of u daarvan op de hoogte bent. Zou u dat willen bekijken? Het lijkt me toch belangrijk dat we blijven inzetten op een

snelle afhandeling van de dossiers van mensen die schade hebben ondervonden om het draagvlak bij de bevolking te blijven ondersteunen.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Ik wil kort tussenkomen. Het is heel mooi dat we hier in Vlaanderen wolven mogen hebben. En beschermingsmiddelen zijn uiteraard een mooie zaak. Maar als je alles wilt beschermen ... Die wolf heeft hier natuurlijk een mooi gedekte tafel, met alles voorhanden, een luxediner. Hij hoeft het eigenlijk maar uit te kiezen. Om voor dat alles bescherming te moeten zoeken, dat vind ik toch wat vergezocht.

Ik vraag mij iets af. Wegen de kosten om de slachtoffers te vergoeden op tegen de kosten voor bescherming? Collega Ceyssens gaf het al aan: bescherming is oké. Maar bijvoorbeeld op heidegronden – de Kempische heide of de heide in andere natuurgebieden – worden schapen gebruikt om het gras kort te houden, om te begrazen. Daarbij worden verplaatsbare omheiningen gebruikt. Maar of een wolf daardoor wordt tegengehouden, durf ik toch in vraag te stellen. Minister, wat is de verhouding van de kosten voor het vergoeden van beesten die worden gedood, ten opzichte van de kosten voor omheining en bescherming? Ik dank u.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, ik dank jullie voor jullie tussenkomsten.

Collega's, ik weet niet wat het probleem rond de dossiers is. Ik zal dat moeten navragen. Zodra ik een antwoord krijg van de diensten, maak ik het over aan de commissie.

Collega Ceyssens, op het wolvenplatform is vorige week afgesproken dat we de definitie van probleemwolf zullen uitwerken. Het komt eraan. Iedereen die deel uitmaakt van het wolvenplatform, werkt daaraan mee. Het wordt uitgewerkt, met de nodige acties.

Collega Pieters, ik begrijp eigenlijk niet goed wat u wilt zeggen. Wilt u zeggen dat ik die wolven moet doden? Ik begrijp uw vraag eigenlijk niet goed, dus zal ik er ook niet op ingaan, want anders zal ik misschien iets verkeerd antwoorden.

Collega's, er zijn verschillende belangrijke sporen. We zullen kijken naar innovatie en techniek, uiteraard met een wetenschappelijke opvolging. Daarmee zijn we het allemaal eens. Daarnaast trek ik zeer binnenkort naar de regering met een verbeterde subsidieregeling voor het wolfproof maken van omheiningen in risicogebieden.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, ik dank u om dat te bekijken. Volgens mij staat er inderdaad dat men eigenaar moet zijn van de grond vooraleer men die subsidies kan krijgen. Misschien kan dat worden bijgesteld.

Collega Pieters, indien we zouden zeggen 'laat de wolven de schapen maar opeten, we zullen ze allemaal vergoeden', dan zal die wolf niets anders meer doen dan schapen opeten. Dan kom je op termijn in een hopeloze situatie terecht. Dat wil niet zeggen dat vandaag niet heel wat mensen erg bezorgd zijn. Het lijkt mij echter geen optie om de dieren gewoon opgegeten te laten worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.